

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Att. Landbrukspolitisk avdeling

Dato: 16.08.2013
Ref: TPS/HH

Høring - Forslag til endret fordelingsmetode for deler av importkvoten for ost fra EU

TINE SA viser til brev fra Landbruks- og matdepartementet datert 28. mai 2013 med forslag til forskriftsendringer som følge av endret fordelingsmetode for deler av importkvoten for ost fra EU. Departementet foreslår at dagens metode for fordeling av kvoten på 4500 tonn skal erstattes av lisenser på bakgrunn av søknad. TINE oppfatter lisenser som en god metode for fordeling av importkvoter som vil kunne gi jevn tilførsel av importert ost gjennom året.

Det er imidlertid mange måter å fordele slike importlisenser på. Det nye forslaget innebærer at kriteriene for hvor stort lisenskvantum den enkelte bedrift får tildelt baseres på grunnlag av verdien av all importert ost i en periode på 22 måneder.

TINEs oppfatning er at forslaget til endring av fordelingsmetode er et godt forslag der mange hensyn er tatt med, men at det likevel ikke er noe ideelt forslag. Imidlertid er det heller ingen andre, nye fordelingsmetoder vi kan se som vil gi noe betydelig bedre resultat, og lisenser er klart å foretrekke fremfor «førstemann til mølla», loddtrekning e.l. Den skisserte ordningen vil være transparent i forhold til å fordele rettigheter til import av ost. Med noen justeringer, som vi kommer inn på senere i vår uttalelse, vil den også etter vår oppfatning være en ordning der alle aktører som ønsker å importere ost gis muligheter til dette. Imidlertid vil den nye fordelingsmetoden kunne føre til økt import ettersom all import av ost, også import til full toll, legges til grunn når rettigheter til tollfri kvote skal fordeles. Ordningen kan derfor virke importdrivende, og etter vårt syn kan dette føre til en utvikling i uønsket retning i et jordbrukspolitisk perspektiv. Ost er en viktig produksjon og avtaker av om lag halvparten av den melka som produseres i Norge.

Dagens ordning avgrenser importen på en bedre måte, da den ikke inneholder slike tydelige elementer for å drive opp importmengden. Vi vil derfor benytte anledningen til å minne om at de endringer som EU har krevd i forhold til forvaltningen av ostekvoten allerede er gjennomført. Videreføring av dagens ordning er således å foretrekke ut fra hensynet til å ivareta norsk landbruk og melkeproduksjon.

For å dempe den importdrivende effekten noe foreslår TINE at det legges opp til å vektlegge import innenfor og utenfor kvote ulikt når lisenser skal tildeles.

Fordelingen av ost skal fremover skje basert på importverdien av den osten som faktisk er importert. Bruk av verdi fremfor kvantum er positivt ettersom det stimulerer til import av spesialoster som et supplement til norske produkter fremfor billig bulkvare. Imidlertid åpner dette også for å søke etter muligheter til å «blåse opp» importverdien. Det er registrert importverdi ved fortolling inn på grensa som skal legges til grunn. TINE ønsker å påpeke at det er noen utfordringer knyttet til dette. Det kan eksempelvis være kostnader til markedsføring der man kan tenke seg at dette ligger inne i importverdien som et påslag på osten, men så refunderes av produsent i etterkant, internfakturering m.m.

Forslaget til fordeling innebærer at det settes et maksimum tak på at ingen enkeltaktør skal kunne få mer enn 30 % av kvoten. Dette vil ikke ha noen verdi i praksis dersom man ikke ser selskaper i sammenheng. Det er det ikke lagt opp til i dagens forslag. Omgåelse av 30 % regelen vil enkelt gjøres ved å benytte flere selskaper. Regelen er således mer et signal enn et verktøy i praksis slik forslaget foreligger nå.

I den nye ordningen legges det opp til at tildelte kvoter skal være omsettelige. Den delen av EU-kvoten som fordeles på auksjon har tydelig vist at dagligvarehandelen har den største betalingsviljen for kvote. Ved kjøp og salg av kvoter er betalingsvilje av stor betydning for hvem som kjøper og hvem som selger kvoten. Teoretisk er omsettelige kvoter et gode som fremmer effektivitet, men i denne situasjonen vil omsettelige kvoter også kunne redusere konkurransen mellom aktørene. For aktører på ulike ledd i verdikjeden vil betalingsvilje for kvote kunne påvirkes av tilgangen på hylleplass og avspeile risiko for å ikke få omsatt produkt. Omsettelige kvoter vil også kunne føre til at importen i stadig større grad gjennomføres av handelen på bekostning av mindre aktører, industri og osteprodusenter. Hvis det er et ønske om at flere enn dagligvarehandelen skal ha importmuligheter på sikt, foreslår TINE at kvotene ikke gjøres omsettelige. Vi finner det heller ikke helt avklart om avgrensningen til 30 prosent av total kvote også omfatter eventuelt innkjøpte kvoterrettigheter. Dersom kvoter gjøres omsettelige, foreslår TINE at forskriften må utformes slik at det klart framgår at 30 prosent grensen omfatter total kvote, inkludert eventuelle kjøp av kvoter fra andre aktører.

Avslutningsvis vil vi understreke at det er positivt at det er lagt opp til overgangsordninger for å sikre at endringen vil gå så greit som mulig, spesielt ettersom forslaget til ny fordelingsmetode kommer så kort tid før det skal gjøres gjeldende.

Med vennlig hilsen

Bjørn Strøm
Leder TINE Politikk og Samfunnskontakt

Helle Huseby
Seniorrådgiver

